

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadónálban átvéve:
 Egész évre — 16 kor.
 Negyedévre — 4 „
 Helyben házhoz hordva:
 Egész évre — 20 kor.
 Negyedévre — 5 „
 Vidékre postán szállítva:
 Egész évre — 24 kor.
 Negyedévre — 6 „

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hetű és
 szombat utáni napok kivételével.

Szerkesztőség és kiadónál:
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

A szerkesztőség kéziratok visszatérítésére
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előzetesek és hirdetések a
 kiadónálhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

NAGYVÁRAD, aug. 9.

Majd ha fagy.

Addig-addig találgatják az új választások határidejét, hogy végre is egy teljesen tisztán állhat előttünk: az, hogy e tekintetben nem tudunk még semmit.

Hogy is lehetne eligazodni a sokféle kombináczió, mikor egyik »hiteles adat« szerint szeptemberben, a másik szerint októberben, a harmadik »leghitelesebb« értesülés szerint pedig novemberben lesz az általános nyilvános fuvarköltekezés? Most pedig egy fővárosi lap éppen vidámitó megoldását találja a kérdésnek abban a válaszban, hogy decemberben választunk.

Vagyis majd ha fagy.

Szerinte ugyanis eddig a fagyásig a következő provizóriumokat kell nyélbe ütni:

indemnitást;
 horvát pénzügyi egyezményt;
 véderőtörvény meghosszabbítását.

Mindezek még a mostani országgyűlés malmán öröklendők át, mert az új országgyűlés a felirati vitával s előzőleg a megalkulás formáival annyi időt töltene el, hogy lehetetlen volna vele ezt a rengeteg provizóriumot megejtetni.

Még Széll papa sem tudná mindezt belediktálni, különösen ha nagyon okvetlenkednék az ujszülött t. Ház. A mostani már beleszokott a paktumos és provizóriumos rendszerbe, ennek a gyomra beveszi.

Állítólag ezért sejtene odafenn megint valami téli választást.

Hanem már ebből még sem kér az ország.

Volt már részünk téli választásban, jajgatva emlegeti ma is, a ki részt vett benne. Távoli községekből télvíz idején kevés embernek van kedve kibujni csak azért, hogy leadhassa a szavazatát. Az efféle biztató felszólításokra ő felel az ismerős válaszsza: Majd ha fagy! Akkor aztán igen jól lehet majd a fuvardíjak kellő megállapítását segítségül hívni s bebiztatni mégis az atyafit szavazni. Utóvégre nem ő kapja a pénzt megvesztegetés czimén; világért sem! Csak a kárát térítik meg, melyet a rossz ut miatt szenved a lova. Voltaképpen nem a szavazót fizetik meg, hanem a lovat. S ha a pénzt a ló helyett a gazda iszsza be! Hát erről sem tehet a jelölt. Nagy a feje, búsuljon a ló.

Igy fognak előkerülni a kormányparti szavazatok s így fog elcsuszni a fagyon az a csekélyke tiszta választási elv is, a mely még megmaradt a törvényben.

Van módja az ellenzéki szavazatok kinullázásának is, csak legyen jó hideg s értsen hozzá a választási elnök.

Mert bármily kevésbé hihető, akad ám különösen tösgyökeres magyar vidékeken éppen úgy mint a felvidékeken még ma is elég, a ki semmiféle törvényes fuvarvesztegetéssel rá nem vehető, hogy a hivatalosan kinevezett jelöltre szavazzon. Nem riasztja sem hó, sem szél, bejön, ha másképp nem, gyalog is és leadja a szavazatát arra, a kit meg akar becsülni

vele. Az ilyen tántoríthatlan meggyőződésű választókat is meg lehet ám puhtani; probatum est. 36 óra hosszat nem kell őket szavazásra bocsátani. Ott a katonaság, ezzel szépen be lehet keríteni az egész kurucz társaságot s lélek a kordonon át sem be, se ki! Nehogy valaki ételt vagy italt vigyen be nekik! A ki éhes vagy szomjas, annak nyitva áll az ut — hazafelé. A ki álmos, az is lefekhetik — otthon. Vissza ugyan nem jön senki, a ki egyszer elment. S ha egyszer megered valami jóféle havas eső vagy valami biztató hófúvás kerekedik: akkor csak tessék megszámolni, hányan birják ki a mulatságot étlen, szomjan, álmosan!

Megpróbálták már az efféle téli választást, de még a katona is kidült a kordonból, pedig annak van becsületes ruhája. Hogyan állaná ki a szegényesen öltözött paraszt?

Megindult a mellett a szervezkedés munkája is országsszerte. Pártok gyűlőseznek, vezérek tanakodnak, kortések utazgatnak s kezdenek már oktató füzetek is megjelenni, a melyek az illető pártok elveit mint egyedül üdvözítő, csepentett igazságokat adják elő. Mindez még eddig nem igen hatott ki a nép nagyobb rétegeire, de a sok harangozásnak lesz látszata nemsokára. Már is mozgolódik a szocialdemokrata párt, a mi azt mutatja, hogy lefelé is terjed már az érdeklődés.

Helyes. Érdeklődni kell a népnek, hogy él jogaival. Hanem a ki az érdeklődést fölkelte, annak számolnia kell vele, hogy szalmát lobbant lángra. Ha

A „TISZÁNTÚL“ TÁRCZÁJA.

Szünidőben.

Írta: Márton Gaby.

Lotti naplója.

jul. 25.

Mikor a kapuhoz értünk Lajos megszorította a kezemet. A társaság kissé távol volt tőlünk s megkérdezte:

— Mit csinál holnap?
 — Délelőtti főzni tanulok, délután megyek sétálni.

— Egyedül?
 — A kutyámmal.
 — Én is magával megyek.
 — Ugy nem engednek el.
 Lajos kissé bambácska volt.
 — Miért? — kérdezte.
 Felrántottam a vállamat.

— Tudom is én!
 A társaság mindég közelebb ért hozzánk s Lajos gyorsan szólt:

— Csak jöjjön, majd én megvárom a Dombváránál. Jó?

Ismét a kezét nyújtá, melyet most én szorítottam meg.

— Jó!
 E közben a társaság egy tagja hozzánk lépett s kacagva ránk mutatott:

— Csinos kis pár, nemde?

Szörnyen megszegeztük magunkat mind a ketten s elsompolyogtunk egymástól. Közéjük elegyedtünk és beszélgettünk sok mindenről, de persze az előbbi párbeszéd nem ment ki a fejünkől.

Aztán ismét búcsúztunk a társaság minden tagjától külön s mikor egymáshoz értünk a szemünk bizalmasan összecsilant:

— Nekünk már titkunk van!
 — Hány órákor? Kérdezte Lajos halkán.
 — Ötkor.

Még egy kézszorítás, még egy bizalmas szemecsilantás és — elváltunk.

... Egész éjjel be sem hunytam a szemem. A hold épen az arcomba sütött, a csillagok fényesen ragyogtak, bevilágítva az egész kis szobát. És én csodálatosképen mégsem láttam a butorzatból semmit, ellenben megjelent előttem a Dombvár, virágos lejtőjével s a tetején állott egy szalmakalapos tenniszruhás alak, mely végtelenül hasonlított Lajoshoz.

Én pedig futva mentem felé s mert nagyon elfáradtam mire felértem, pihegve ráborultam a vállára, a kutyám meg csaholva ugrándozott körül bennünket.

— Hát eljött édes?

— El — édes ...

E pillanatban tényleg egész közről hallottam az ugatást. Felnyitottam a szemem. Valaki az ajtómat nyitogatta s a kutya azért nyugtalanzkodott.

— Ki az? — kérdeztem.

— Én vagyok — válaszolt a nagypénim hangja.

— Mit parancsolsz?

— Csak azt akarom mondani, hogy holnap kikocsizunk Ida néniékhez ... Jókor kelj!

— Mikor jövünk haza?

— Csak este hűvösön ...

... Hogy is mondják a regényírók?

Mint villám, mely a felhőtlen égből lecsap, úgy sújtott le engem nagynéni e nyilatkozata.

Most hajnali három óra. Megpróbálok aludni, de olyan boldogtalan vagyok ... Hisz vége, mindennek vége ...

jul. 26.

Otthon volt az Ida néni színész fia.

Istenem! micsoda költői hajfűrtök! Mekora magas gallér! Milyen szemek!

Aztán, hogy beszél?

Az ember azt hiszi mindég színházban van.

... Délután a kertben voltunk — ketten.

Aztán ... én bizony Isten nem is tudom hogy történt, de — megcsókolt ...

Megcsókolt és azt mondta:

— Nagysád! (igen: nagysád.) En már megcsókoltam vagy száz színész- és nem színész nőt, de ilyen édes ajka, még egynek sem volt!

hamarosan nem adunk égetni valót a fellobbant tüznek, akkor rövid idő alatt kilobban az egész s marad utána röpke pernye, semmi egyéb. A nép fölkelte lelkesedése lelohadt és ki fog szavazni? A kit visznek. Vagyis ott leszünk, a hol az új törvény nélkül volnánk.

Már ilyen eshetőségekből csakugyan nem kér az ország. A törvénynek illeten kijátszását fagygyal, hóval nem engedhetjük. Efféle tervre egyhangulag kell feladni a terminussal:

Majd ha fagy!

Dr. K. A.

Tisza István beszámolója.

Az ugrai kerület orsz. képviselője gr. *Tisza István* f. hó 11-én vasárnap *Körös-Tarjánban* fogja beszámoló beszédét megtartani. A hivatalos tényezők nagyban készülnek az ünnepélyes fogadtatásra. Lovas bandérium, mozsárdurranás, 300 terítékű bankett stb. van felvéve a programba. A siker azonban aligha nem csak külső és hivatalos színezetű lesz, mivel *Körös-Tarján* lakossága jobbra független érzelmű.

Kitchener beteg.

A *»Daily Mail«*, mely tudvalevőleg nagyon rossz viszonyban van egy idő óta az angol kormánnyal, azt jelenti legutóbbi számában Pretóriából, hogy *Kitchener* néhány nap óta veszedelmesen beteg s nem is utazhatik Fokvárosba, hogy ott az angol trónörökös párt üdvözölhesse. Betegségéről Londonban nagyon aggasztó hírek vannak elterjedve s az a vélemény, hogy súlyos sebet kapott valamelyik ütközetben. Annál azonban Londonban is tudnak, hogy legközelebb visszatér Angolországba minden ellenkező czáfolat dacára. A harczterén különben kétségbeesett lehet a helyzet az angolokra nézve, a hogy ezt az Európába érkezett levelek tanúsítják. Ma már *Kitchener* nemcsak szigorította a cenzurát, hanem elrendelte, hogy minden nyomtatvány és hírlap, mely nem Angliából érkezik Dél-Afrikába, megsemmisíttessék, nehogy ott fenn valahogy az angol katonaság Európa hangulatáról értesüljön. De egy másik bizonyíték is van arra, hogy rosszul megy Dél-Afrikában az angolok sorsa. S ez az, hogy már *kaffereket is föl-fegyvereznek* a búrok ellen. *Kruitinger* búr

vezér tudatta French angol tábornokkal, hogy minden elfogott kaffert, akár van fegyver nála, akár nincs, agyonlővet s az elfogottakat agyon is lővette. Erre French azzal fenyegetődzött, hogy ő viszont az elfogott búrokat fogja agyonlővetni. Valószínűleg azonban nem teszi ezt majd meg, mert köztiudomásilag több angol katona esik búr fogságba, mint megfordítva. Maga *Chamberlain* a legutóbbi beszédében tagadta ugyan, hogy az angol hadseregben a kafferek mint kombattansok szerepelnek, de azt mondta, joga volna Angliának még másutt is alkalmazni őket, mint Afrikában. Ez azonban nem igaz s az egész civilizált világ tiltakozását vonná maga után.

A francia-török konfliktus.

A félhivatalos *»Petit Parisien«* azt írja, hogy a francia kormány egy hajszálnyit se fog engedni követeléseiből. Nemcsak a rakpartok dolgát kívánja elintézni, hanem egyúttal felhívta a portát, hogy okvetlenül fizesse ki azt az összeget, melylyel a török állam két francia bankárnak már 20 év óta adósa. Ez az összeg a kamatokkal most már 50 millió frankra rug. A *»Temps«* szerint a dolgok még nem jutottak ugyan odáig, hogy *Constans* nagykövet visszahívassék, de ha a porta nem teljesíti az összes kívánságokat, úgy ennek a diplomáciai viszony megszakítása lesz a következménye. Az egész francia sajtó osztatlanul helyesli *Constans* erélyes fellépését és a *»Figaro«* ily czímmel ír a dologról: Végre egy erélyes nagykövet.

A német vámtarifa és a félhivatalos.

A félhivatalos *Wolff-féle* távirati iroda csakis oly külföldi lapszemléket juttathatott a német sajtónak, melyek a német vámtarifákról elitélő nyilatkozatokat tartalmaztak. Ez pedig a német agrár és konzervatív lapoknak sehogysem tetszik és a *»Kreizeitung«* hevesen támadja a félhivatalost és egyúttal felhívja a kormányt, hogy cenzurálja a *Wolff*-iroda táviratait. Az agráriusok lapja a *»Post«* így ír: *»Felhívó ez a buzgalom, melylyel a Wolff-iroda hasonló, szabad kereskedelmi iránzzal bíró tatárhíreket terjeszt, semmit se törődve a dolognak esetleges diplomáciai következményeivel. Minthogy az iroda egy hatalmas bankháztól függ, ennél fogva úgy látszik reá*

nézve mérvadóbbak a bankháznak kereskedelmi elvei, mint az iroda félhivatalos jellegének tekintetei. Ha azonban a két érdek különösen a vámtarifák közzététele óta — ellentétben áll egymással, úgy a *Wolff*-iroda, vagy a birodalmi kormány vonják le abból a követkevéncziákat, melyeket csak így jelzünk, hogy *»aut-aut!«*

Tisztelgések a bibornoknál.

Tegnap reggel egész ünnepi hangulat volt a püspöki rezidencia környékén, hol hatalmas tömeget képezett a tisztelgők serege, kik *Lőrincz* nap alkalmából kívántak a bibornok elé járulni.

Először a bibornokhoz legközelebb állók, a káptalan, megyebeli papság és a rendházak végezték tisztelgésüket, majd egyenkint érkeztek a tisztelgők délig, szakadatlan sorban.

A káptalan tisztelgése.

A káptalant és a központi papságot *Vinkler József* vál. püspök, nagyprépost vezette a bibornok elé.

Beszédében említést tett szent *Lőrincz* állhatatosságáról, ki hitét, meggyőződését a kinok között is bátran vallotta. Majd a pogányok üldözése mellett szóba hozta azon szenvedéseket, miket a művelt világ okoz az egyháznak, azok vezető férfainak. Szerencse — ugymond — hogy Isten mindenkor támaszt egyházában szent *Lőrinczeket*, akik hitüket nyíltan vallják, azért áldozatokra készek. Azt kívánja, hogy Isten főpásztorunkat tartsa meg az egyház, a haza javára, hogy megérhesse diadalát is azon igazaknak, mikert bátor lélekkel eddig is sikra szállt.

A bibornok válaszában hivatkozott arra a 14 éves kapocsra, mely őt a váradí megyéhez fűzi. Minden jó ügyet felkarolta, elősegítette e megyének, s az egyetemes egyháznak. A közös eszmének, a közös szent czéloknek érdeke kívánja azt az összetartást, támogatást, mit káptalanától, papságától vár, s melyet eddig oly szívesen megadott.

A központi papság és tanítók üdvözlése.

A káptalan tisztelgése után, a központi papság, a vidékről jött plebánusok és a tanítók járultak *Dencs János* cz. kanonok esperes vezetésével az ünnepelt egyházfejedeleme elé.

Dencs János tartotta az üdvözlő beszédet, melybe most a személyesen érzett hála és megvigasztaltság szavai is vegyültek, hisz pár nap előtt még elcsüggesztette a buzgó esperes templomának hirtelen romlása, ma pedig a bibornok áldozatkészsége már biztosította az egész templom ujjá építését.

A szép beszéd, mely a bibornokot is mélyen megthattotta, így hangzott:

*Főmagasságu és Főtisztelendő
Bibornok-Püspök,
Valóságos belső tilkos Tanácsos Ur,
Kegyelmes Urunk és Atyánk!*

A központi esperesi kerület papsága és tanítóikara, örömmel ragad meg minden alkalmat, hogy őszinte szíve legbensőbb és legnemesebb érzelmeiről Eminentiaát biztosítsa.

Az egyházmegyei papság legmélyebb tisztelete, legforróbb szeretete és hűségének, taníthatatlan ragaszkodása és hódolatának alapja oly megingathatlan és szilárd; az indokok, melyek bennünket erre serkentenek és buzdítanak, oly meggyőzőek és erősek, hogy azokat legkevésbé is meggyengíteni és megczáfolni akarni annyit jelentene, mint elménkből az

Istenem! Ugy meggyőztört a kocsí és úgy fáj a fejem de azért olyan nagyon boldog vagyok.

— Ő már száz ajkat megcsókolt és mégis az enyém volt a legédesebb!

... Es mindjárt azon kezdte, nem is szólt semmit, csak egyszerűen megölelt (igen megölelt) és — megcsókolt.

Olyan jó volt, olyan jó...

Aprópos! *Lajos*ról egészen megfeledkeztem. Szegény fiú hogyan várt. Küldök neki egy anizhtot s ráírom:

— Meggondoltam. Egy comme ill' fant leány nem tehet meg *ilyesmit!*

Lajos naplója.

jul. 25.

Végre rendez-vous-m van! Egy igazi rendez-vous!

No ha ezt elmondom *Jancsinak* meg Pistának, megpukkadnak az irigységtől. (Bé-lának kettőt mondok, mert neki már volt egy!)

Szegény kis *Lotti*! Képzem, milyen izgott most. Most persze nem alszik. . . Mig én egész nyugodt vagyok, szinte hihetetlenül nyugodt olyan nyugodt, mintha, mintha — nem is ez lenne az első rendez-vous-m. . .

Pedig első; őh sajnos és szégyen csak első!

Most egy kissé tanulnom kellene; az a nyomorult pótérettségi kísért!

Nem, ilyen édes hangulattal nem lehet tanulni. Inkább alszom s aztán — hajrá — rendez-vous-ra!

julius 26.

Istentelen pech! Nem mehettem el!

... Pedig a nap olyan szépen süttött, az ég oly derült volt, a madár oly kedvesen dalolt s mint, hogy is mondják a regényírók?

... S mint derült égből a villám úgy csapott le reám az atyám parancsa:

— Kölyök! Elég volt a henylésből. Csak nem akarsz a pótérettségin is megbukni? Álló, mars a szobádba tanulni, ki ne merj egész nap mocszani!

Azzal az öreg sarkon fordult s rám csukta az ajtót.

Képzem szegény kis leány hogyan várt, mily izgott volt. Igazán sajnálom. Kivált ha meggondolom, hogy elestem egy rendez-vous-tól, egy igaztól...

Aprópos! Valami kifogást kell tennem a kis leánynak. Küldök egy anizhtot s ezt írom reá:

— Meggondoltam. Egy gentleman nem követhet el olyan lovagiatlanságot, hogy rendez-vous-ra csábitson egy védtelen leányt.

Ez csak megvolna, de mit mondok a — fiuknak??

igazságos ítélleti képességet és józan gondolkozást végképp száműzni és keblünkben a becsületesen és hálásan érő szívet örökre kitépni!

Mert ki merné letagadni Eminentiadnak lángelméjét, mély tudományát és kimagasló felekelt műveltségét, melyet nemcsak kedves hazánk határain belül, de az egész művelt külföld is fennhangon hirdet és elismerve dicsőít. Es mindezt Eminentiad csak és egyedül az örök égi igazság diadaláért és Krisztus szent egyháza érdekeinek és elveinek védelmére és győzelméért, — tehát a legszentebb vérről megváltott halhatatlan lelkek féltett üdvéért — nem tekintvén korára, egészségi állapotára és a fáradalmak izgalmainak esélyeire és veszélyeire, bátor és rettenthetetlen vezérként mindenkor értékesíteni kész és siet!

Mert ki merné legkevésbé is kétségbe vonni Eminentiad apostoli buzgóságát, melylyel fáradságos és nehéz, nagy felelősséggel járó főpásztori hivatását és működését, közel 3 évtizeden keresztül kiváló eréllyel és leggyöngédebb lelkiismeretességgel, ernyedetlen szorgalommal és önfeláldozó munkássággal mindenkori teljesíteni és betölteni méltóztatik, mindnyájunknak magaslatos példát adva!

Mert ki ne ismerné el Eminentiad atyai jó szívét és nagylelkűségét az elhagyott özvegyek és siránkozó árva felkarolásában, a szenvedő emberiség fájdalmainak és nélkülözéseinek szeretetteljes enyhítésében, a kétségbeesés szűlt szívrepesztő siralmak és sóhajok elnémításában és a keservkönnyek felszárításában! Különben mindezek *»scripta sunt in libro vitae!*

Mert ki merné tagadásba venni Eminentiad áldozatkészségét és bőkezűségét az Isten házáinak — templomok, kápolnák és iskolák emelése, felszerelése és diszítésében, fentartásában. Különben minden fényes tények az utókornak aere perennius beszélni és tündökölni fognak!

Végso lehelletemig, koporsóm bezártáig mélyen szívembe vésvé, féltékenyen megőrzöm Eminentiadnak apostoli buzgóságára valló, nagyjelentőségű szavait; mikkel engem, templomom szomorú állapota és szeretett jó híveim elszéledése fölött kesergőt — a közel múlt napokban — nem tekintve a megkívántatott áldozat igen nagy voltára és arra, hogy a szükséglet váratlanul, véletlenül és hirtelen állott be — megvigasztalni kegyeskedett:

»Lesz szép új temploma, magasabb és tágasabb, Isten dicsőségének és művelt jó híveik igényeinek megfelelőbb a régivel, és majd a szép és új templom visszahozza és összegyűjti ismét most elszéledt és megsiralt kedves jó híveit.«

Áldott ajkak, melyek ily arany szavakat hangoztatni tudnak, méltókat a megőrkítésre!

Valóban buzgó apostoli szív, mely a szükséglet nagy áldozat mellett is vigasztalni és megnyugtanni tudja a csüggedő kesergőt!

Ha valaki, Eminentiad mellán magára alkalmazhatja a szentírás mély értelmű szavait: »zelus domus tuae comedit me.«

Természetesen a nagy műnek létrehozása hosszabb időt fog igénybe venni.

E megezáfolthatatlan indokok buzdítanak minket, minden kínálkozó alkalommal Eminentiad üdvözlésére és őszinte szívünk legnemesebb és leghálásabb érzelmeinek nyilvánítására.

Tehát megjelentünk ma ismét Eminentiad magas színe előtt, hogy becses névnapja

alkalmából Főmagasságodnak hosszú és zavartalanul boldog életet, testi, lelki áldást, jólétet és megelégedést, legjobb egészséget, buzgó imáink kíséretében szívünk mélyéből kívánjunk! Kívánjuk, hogy még igen-igen soká tündököljék Eminentiad egyházunk egén lángelméje, mély tudománya és kiváló műveltségével és küzdheszen vezérként hitvallói bátorságával; hogy még igen soká szolgálhasson követendő példaként apostoli buzgóságával, Isten dicsőségeért és a lelkek üdvéért lángoló szellemi fenköltésével; hogy még igen soká jótékony napként melegítsen atyai szívjóságával és irgalmas szeretetével! Bennünket pedig méltóztassék jövőben is megtartani főpásztori kegyelmében és atyai szeretetében. Eljen!

A beszédre röviden válaszolt a bibornok.

Szívesen és örömmel fogadja a megemlékezést, névnapja alkalmából. Annál is inkább, mert minél előbb halad a korban, annál inkább szükségét érzi azok odaadásának, kikhez a szeretet láncza fűzi.

Mindig nagy súlyt fektetett az együttérésre, mert a munka és cél közössége mellett csak úgy lehet sikerrel dolgozni a feltörő nehézségek között, ha a közös munkát a szeretet teszi könnyűvé és a ragaszkodás egyöntetűvé, rendszeressé.

Csak az tudja, az érzi, hogy mily becses a munkatársak szeretete, aki átérteni tudja azt az aggodó szeretetet, melylyel egy főpásztor hiveinek java felett őrködik.

A nehéz napokban erőt adott, a még nehezebbekben, ha jönni fognak enyhét, vigaszt ad ez a szeretet.

Köszöni a megjelenést, mint szimbólumát a munkatársak e szeretetteljes ragaszkodásának.

A kath. kör tisztelgése.

A nagyváradi kath. kör, a mely alapítása óta állandóan kiváló részese a nagynevű főpap bőkezűségének, — délelőtt fél 11 órakor tisztelteti a bibornoknál.

A tisztelgő kortagokat, akik ötvennél többen jelentek meg magas védnökük előtt, *Palotay* László pápai praelatus, a kör egyházi elnöke vezette s remek, szívhez szóló beszédben tolmácsolta a kör tagjainak hódoló szeretetét, tiszteletét a kiváló egyházfejedelem iránt.

Felemlítette a tisztelgők kiváló szónoka, hogy mily fényt áraszt a nagy elődök után is nagy egyházi férfiú ez egyházmegyére, a melyet lángoló hazafisággal, törhetlen hithűséggel, mély bölcsességgel, kifogyhatatlan bőkezű jótékonyssággal kormányoz. Az országban alig van intézet és intézmény, amelynek történetében a bibornok neve ne tündökölnék. Köszönetmond azon bőkezűségért, amelyben a nagyváradi kath. kört részesíteni kegyes volt. Isten áldását kéri drága életére s élteti ő Eminentiadját.

A jelen voltak hosszasan, szívvel éljeneztek a nagynevű egyházfejedelmet.

Az üdvözlésre ő Eminentiaja szívvel fakadó, szeretetteljes szavakban válaszolt.

Ugy a küldöttség vezetőjének, mint a kath. kör megjelent tagjainak a névnap alkalmából kifejezett szíves üdvözléért köszönetet mondott. Ha hatalma volna kitárni szívét, két domináló érzést látnának abban. Először szereti hazáját lángolóan, mint magyar, mert itt született s itt óhajt élni s majdan megpihenni. Másodszor szívében találják azt, hogy a katolikus egyházhoz szorosan ragaszkodik. Ez uton vezették szülői, tanítói, s

mikor az ész már működött, öntudatosan tántoríthatatlanul ragaszkodott szent vallásához. — Tanui lehetnek a tisztelgők, hogy amióta itt van (Nagyváradon) nem tántorodott meg a haza és valláshoz való ragaszkodásában. Főpásztori és magán életében hajlíthatatlanul, csonterősséggel ez uton haladt. Mit tett itt, Isten tudja, de részben a tisztelgők tanui lehetnek. »Hasztalan szolgálja vagyok Istennek s azt tettem — ugymond, — amit tennem kellett.« A megjelentek közel vannak szívéhez, legyenek meggyőződve, hogy a kath. ügyet ezután is támogatni fogja s szíves közreműködésüket ehhez kikéri.

Beszédének befejezése után rövid ideig szívélyesen társalgott ő Eminentiaja a küldöttség vezetőjével, *Dús László* al-elnökkel s többekkel.

Megkérdezte, hogy a szokatlanul nagy küldöttségben hányan vannak.

Szerencse, — ugymond — hogy a kath. körök ezen zavaros időkben olyan üdvös munkát fejtenek ki, amelynek eredménye van. E világban az összetartás hatalmas erő. Kár volna elzárkózni a még előkerülő veszélyek elől; azzal szembe kell szállnunk és sikert érünk el összetartással, mert van eszünk és bátorságunk.

Ezután még néhány kortagot tüntetett ki megszólításával a bibornok és szívélyes búcsu után a tisztelgők eltávoztak.

A bihar-füredi vendégek üdvözlése.

A bihari hegyek hatalmas óriásai között üdülő fürdővendégek szintén megragadták az alkalmat, hogy a magyar katolikus egyház büszkesége előtt névnapja alkalmából kifejezzék üdvözlésüket.

Tegnap délelőtt a következő táviratban fejezték ki jó kívánataikat ő Eminentiajának:

Főmagassága és Főtisztelendő

Dr. Schlauch Lőrincz

bibornok-püspök urnak

Nagyvárad.

A fürdővendégek, a kik Blharország hegyfejedelmek között a Bocásza lábánál 1000 méternyi magasságban a balzsamos levegő és a kristályforrások otthonában üdülnek, névnapja alkalmából hódolatteljesen üdvözlük Főmagasságodat a Haza és Egyház Hegy-óriását, kinek közelében szellemi és erkölcsi valónk mindig megtalálja a lelki üdülés összes tényezőit.

A jó Isten tartsa meg Eminentiadat!

Bihar-Füred, 1901. augusztus 10-én

A fürdőközönség nevében:

Dr. Buljovszky József
Dr. Moldován Gergely
Dr. Hoványi Gyula.

*

Ezekon kívül ugy a fővárosból, mint az ország több vidékéről levélben és táviratban sokan gratuláltak a bibornoknak, városunk polgári és katonai előkelőségei pedig személyesen tisztelegtek a névnap alkalmából az egyházfejedelménél.

TAJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum. (Schlauch-park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Aug. 11. Műkedvelők színi előadása este fél 7 órakor, Karger vendéglőjében.

* **A jubileumi búcsu.** Dr. Schlauch Lőrincz bíbornok-püspök ő Eminentiaja tudvalevőleg úgy intézkedett a jubileumi búcsutyúgyében, hogy Nagyváradon püspöki székes-egyházát és a három plebánia templomot (illetőleg a velencei helyett esetleg a kapuczinusokét) tűzte ki a búcsu elnyeréséhez szükséges templomlátogatások végzésére. A váradolaszi-i templom bezárásával ez annyiban módosult, hogy helyette a premonstreiek templomát kell látogatni a híveknek. E tekintetben gondoskodtak az iránt, hogy a templom egész nap nyitva legyen, miről a templom ajtón kifüggesztett hirdetés kellően tájékoztatja a híveket.

* **Kevés a fecske.** Valósággal feltűnő az, hogy előbbi időkhöz képest mennyire megkevesbedett a fecske nálunk, Magyarországon is. Pedig ha valamely madarat, hát a fecskét a magyar nem bántja, kiváltképpen pedig nem pusztítja. Annál inkább irtják máshol, az a főoka annak, hogy ez a hasznos szárnyas annyira megritkult nálunk is. A vándormadarak ellen a haszonlesés valóságos irtó háborút indított névszerint és kivált Olaszországban, déli Francia- és Spanyolországban s a fecskét se kiméli a gyomornak és divatnak dolgozó, pénzre kapzsi madárfogó had, melynek valósággal ijesztő sokaságai a hasznos légi szárnyasoknak esnek zsákmányul, ugyannyira, hogy pl. csak egyetlenegy párisi tollkereskedő-cég egy tavaszi szezonban 2000 és több fecske tollazatot vesz és ad el s konstátálva van, hogy 4—5 élelt januártól áprilisig egyetlen vasuti állomáson (a pendaye-in) 149 láda hasznos madártoll, 11.000 kiló súlyban ment keresztül ami hozzávetőleges számítás szerint 2 millió drb. állattól származott. Miféle szám jönnék ha mindazon esetek ismereteseek volnának, amelyekből hasonló adat kiderülne! A magyar madárvédő rendelet, hogy milyen üdvös szolgálattal van hivatva tenni, ebből is kiderül.

* Gyémánt-mise. Megemlékeztünk már lapunkban arról, hogy a váradi egyházmegye Nestora, *Daray Mátvás*, nyug. plebános a napokban tartja gyémánt-miséjét a kapuczinus atyák helybeli templomában. Mint értesülünk a gyémánt-misés aggkorával járó gyengesége miatt csak csendes misét fog tartani még pedig nem vasárnap, hanem felszentelésének évforduló napján ma, *szombaton*, aug. 10-én reggel 8 órakor.

* Élve eltemetett munkások. Három munkásember szerencsétlenségéről értesülünk. Titel közelében nemrégiben egy sörgyár építéséhez fogtak s a csirázató és egyéb pincerészek kiásásán most dolgoznak a munkások. A hely magas fekvése miatt a pinceket jó mélyre kellett leásni, úgy hogy néhol a pincerészek 4—5 méter mélységre van. Egy ilyen pincerész kiásásával voltak elfoglalva Csebenáczy György, Vasztics Milán és Kupiszárovcics Stévo vilavói lakosok. A három ember éppen egymás mellett állott, a mikor a meglazult magas földfal leomlott és maga alá temette őket. A többi munkások, kik távolabb dolgoztak, nem vették észre, hogy három társuk a föld alá került s a földomlás után, a mi este 7 óra tájban történt, nyugodtan távoztak. Ejfél tájban érkezett Csebenácznak felesége a munkatelepre, hogy tudja, hol maradt a férje. A telepen azonban nem találta férjét, de feltűnt az asszonynak, hogy a férje és a másik két munkástársának a felsőruhája ott feküdt a földomlás közelében. Az asszonynak szörnyű gyanuja támadt s a telepen alkalmazott örök segítségével elkezdték a beomlott földet szétghányi. Csebenácznénak alapos volt a gyanuja, mert alig egy félórai munka után már ráakadtak a három ember holttestére. A megejtett vizsgálat megállapította, hogy a szerencsétlenségnek a hiányos felügyelet volt az oka, a miért is Pozárovics Milán munkafelügyelőt a vizsgálóbíró rendeletére a csendőrség letartóztatta.

* Szerenád a bibornoknak. Dr. Schlauch Lőrincz bibornok-püspök Ő Eminenciáját, ma névünnepe alkalmából elhalmozták óvácziókkal. A testületek, előkelőségek meleg üdvözléséről lapunk más helyén emlékeztünk meg. Ezeken kívül a helyben állomásozó 37. József-ezred zenekara tegnap este fél 9 órakor pompás üdvözlő zenét adott a bibornok tiszteletére. A palota udvarán a zenekar ügyesen összeállított műsort játszott. A szerenádot nagy közönség hallgatta végig.

* Chicago városa fizetéseképtelen. A két millió lakossal bíró Chicago városa nem tudja az alkalmazottait fizetni és a dolog már odáig jutott, hogy az utcázseprők is abbahagyták a munkát. Mindennek az az oka, hogy a városnak egy nagy kölcsön iránt való tárgyalásai meghiusultak. A polgármester azt állítja, hogy a helyzetnek a tőkepenzesek és a gazdagok az okai, a kik szerinte családokat követtek el és kivonták magokat az adófizetés alól. A gazdag adófizetők viszont azt mondják, hogy a városi kormányzó politikusok kifosztották a városi pénztárt. A város adóssága csak 16 millió dollár, a baj azonban ott van, hogy a törvény megtiltja, hogy a városnak több adóssága legyen, mint a mennyit a megadóztatott ingatlanok értékének öt százaléka kitesz.

* **Segélyt a gyermekek istápolására.** Két megkeresés érkezett tegnap Nagyvárad városához s mindkettőben a szegény gyermekek istápolására kérnek támogatást a várostól. A budapesti nagypénteki ref. társaság kéri, hogy az elzúllásnak kitett gyámoltalan gyermekek nevelésére a budai-erdőben felállított »Erzsébet-ház« gyermek-otthon részére adjon segélyt a város. — A budapesti »Gyermekebarát« egyesület pedig a Városligetben tartandó virágünnepélyre küldött megváltás végett pártoló jegyet.

* **Fiatal tolvajok.** A ferde nevelés, a szülők könnyelmű vétké, mindennap újabb és újabb alakban bosszulja meg önmagát. Ime folyó hó 3-án szombaton reggel *Borzik* Sándor (11 éves), *Pál* János és *Gyarmati* Imre (9 évesek), *Juhász* Sándorné Hídegész-utca 22-ik számú házába az ablakon keresztül bemásztak s a szobában elhelyezett záros ládából 5 korona 68 fillért magokkal vittek. *Borzik* Sándor, ki már a múlt évben is tett hasonló kísérletet, volt a tolvajok vezére. Itélkezni felettök törvény értelmében nem lehet mert még 12-ik életévüket nem töltötték be. A szülők vannak tehát hivatva, hogy fékezzék az ily vásott gyermekeket s pótolják helyre mit elmulasztottak. Még nem késő.

* A **pestis ellen.** A magyar kir. belügy-miniszter még az elmúlt évben körrendeletet adott ki az Egyiptomból szállítandó áruk és tárgyak kezelésére vonatkozólag. Ezen rendelet intézkedését most Konstantinápolyra is kiterjeszti.

* **Elveszett munkakönyv.** *Mihály* Imre kutmester tegnap délután a vasuti állomásról jövet munkakönyvét elveszítette, a munkakönyvben egy 5 forintos is volt. Szívesen lemond az 5 forintról csak a munkakönyvét hozzák neki vissza, mivel sürgősen szüksége van rá.

* A kolozsvári zavargás. Kolozsvárról táviratozzák, hogy *Szvacšina* Géza polgármester, ki Kaltenleutgebenben volt, a hazulról kapott hírek után azonnalhaza utazott s már átvette az ügyek vezetését. A vizsgálatot a rendőrség a zavargás vezetői ellen szigorral folytatja. Tegnap két embert tartóztattak le. *Deák Pál* főkapitány, akit tegnapelőtt két hétre szabadságolt a tanács, mint a kolozsvári Ujság jelenti, tegnapelőtt délután *lemondott állásáról*. A hivataltól való önkéntes megválást bejelentő irást gróf *Béldi Akos* főispánhoz nyújtotta be aki ezt minden megjegyzés nélkül elfogadta.

* **Udvari gyász.** A hivatalos lap tegnapi száma közli: Legfelsőbb rendeletre néhai Victoria özvegy német császárné és Poroszország királynéja ő Felségeért udvari gyász fog tizennyolcz napon át a következő változással viseltetni: az első tíz napon, f. évi augusztus 10-étől bezárólag 19-éig a mély gyász, a további nyolcz napon bezárólag augusztus 27-ig a kisebb gyász.

* **Ujpest állatorvosa.** Ladányi Zsigmondot, Ujpest község állatorvosát a váci járás főszolgabírája fölfüggesztette állásától. Ladányi a kormánypártnak állandó nagyhangú kortese. A vizsgálat folyik még ellene, a kinek ügyaktái még az alispán kezében vannak. A vad, mely Ladányit terheli *országos* érdekű. Ladányi Zsigmond ellen ugyanis *az osztrák földművelésügyi miniszter panaszára* indították meg a vizsgálatot. Julius havában történt, hogy az osztrák földművelésügyi miniszter hargagos átiratot küldött *Darányi* magyar földművelésügyi miniszternek. Az átirat azt panaszolta, hogy három vagon Ujpestről érkezett *sértés szállítmány teljesen meg volt fertőzve orbánczszal és sértésvészszal.* Az osztrák hatóságok azonban kiderítették azt is, hogy a szállítmány igazi eredete nem Ujpest, hanem Székesfehérvár, a mely vidékre pedig akkoriban a magyar földművelésügyi miniszter sértés-zárt rendelt el. A miniszter utasítására a váci járás főszolgabírája kiszállt Ujpesten és megindította a vizsgálatot Ladányi Zsigmond ellen. A vizsgálat meglepő inkorrekttséget derített ki. A három vagon sértés-szállítmány tényleg Székesfehérvárról való. Baumgarten odavaló sértés-kereskedő Bécsbe akarta földhajtani állatait, de Székesfehérvár akkoriban zár alatt volt és a székesfehérvári állatorvos nem adhatott neki bizonyítványt a nélkül, hogy föl ne tűn-tesse a bizonyítványban azt, hogy a sértések járványosan fertőzött, zár alatt levő kerület-ről valók. Baumgarten a disznókat sietve Ujpestre szállította és itt Ladányi elren-dezte az ügyet. Amalig értek a disznók Bécsbe, már elhullott nagy részük, de meg is fertőz-tek más egészséges állatokat. Ladányi azt írta, hogy a székesfehérvári állatorvos vizsgá-lata alapján egészségesnek tartja az állatokat. Közel száz oldalas jegyzőkönyvet vettek fel Ladányival és végül fölfüggesztették állásától. Ujpesten kíváncsian várják a miniszter dö-ntését.

* **Meglopott rendőrfogalmazó.** *Pataky* Károly rendőrfogalmazó, Kispereczes-utcán lévő lakásába belopódzott tegnap este 8 óra tájban *Fazekas* István 18 éves csavargó, de vesztére, mert Pataky még ideje korán észrevette s saját kezüleg elfogva átszolgáltatta a rendőrségnek. A jó madár ma már utban van; tolonczolják illetőségi helyére.

* Apa a leányáért. Megrendítő eset történt tegnapelőtt Mosorin községben. A szerbeknél ugyanis az a szokás, hogy a szerelmes legény elrabolja a szive választottját s mintán pár napig távol vannak, visszatérnek a szülei házához s azután törvényesen egybekelnek. Gágity Gyuró mosorini legény is régóta udvarolt Stipetics Milán leányának, a kit a mult heteken a cséplőgéptől rabolt el és vitt ki egyik rokonának a szállására, hol a szerelmes pár majdnem két hétig volt együtt. A szülőknek feltűnt leányuk hosszas elmaradása, de mert a legény vagyonos szülők gyermeke nem sokat törődtek a dolggal. E hirt elején ezután a megszökött leány váratlanul megérkezett, de csak egyedül. A szülők kérdésére előadta, hogy az öreg Gágity vasárnap megjelent a szálláson s előbb a fiával beszélt s ezután öt felszólította, hogy távozzék a tanyáról. A leány ekkor kérte a legényt, hogy legalább kísérje haza a szülei házához, de az öreg Gágity, a legény apja azt felelte, hogy ha el nem takarodik, hát csendőrökkel hajtatja el a háztól. Stipetics a leány apja végtelenül fölháborodott a történetek fölött és elment Gágityhoz, hogy ezt kerdőre vonja. Stipetics először is a fiatal legény nyel találkozott Gágityék udvarán, a kitől azt kérdezte, hogy hát mi fog történni a leánnyal. A leány az apjához utasította Stipeticset, a

ki a szobában találkozott Gágitytal. A két ember között csakhamar heves szóváltás támadt, miközben Gágity ki akarta dobni Stipeticet szobájából, mire Stipetics egy baltát kaptatott fel s azzal több csapást mért Gágityra, a ki ennek következtében el esett. A zajra befutott Gágity legényfia is, de Stipetics ezt is torkon ragadta s addig verte fejbe a baltával, a míg összeesett és meghalt. Az összefutott szomszédok nem mertek a gyilkoshoz nyulni, a ki még a Gágityék udvarán megmosakodott azután elment a csendőrséghez, hol letartóztatták.

* **A vadászdíny kezdete.** Augusztus elsejére megnyílt a vadászdíny, ha egyelőre csak részben is. Augusztus elseje óta ugyanis, törvényeink szerint, szabad a vásár a fogolyra és már sok helyütt, hosszú, a passziós vadásznak szinte beláthatatlannak tetsző pauza után, már ropogott a puska. A vadászvilág örömeire szolgáljon — írja egy sport lap — egyébként az a hír, hogy az idén sikerült költségek után a legpompásabb foglyászásra lehet kilátás. A seregek népesek és jól kifejtettek. Am tudjuk, hogy az igazi vadászt a foglyok nagyobb száma nem kápráztatja el, mérsékli magát és mindenkifelett megkíméli a fejlelen csapatokat. A tapsifülest is már csak néhány napig védi a törvény. A mező hosszú falú lakóira augusztus 15-től kezdve szabad vadászni. De, bár a törvény megengedi, alig lőnek még ilyenkor a nyulakra; hadd erősödjék, hadd fejlődjék, annál nagyobb passzió hajtani agárral és lőni télen a ropogós havon, amikor jobban is esik a nyulpecsenye!

* **Egy orosz kém letartóztatása Magyarországon.** A budapesti hadtestparancsnokság elfogott és a katonai fogházba szállított egy *Kretinszky* Mihajlovics Mihály nevű lengyel származású, 38 éves tüzértisztet, akit azzal gyanúsítanak, hogy a fővároshoz közel levő *Órkény* községben, ahol állandóan nagyszámú katonaság van, többféle katonai titkot akart kicsalni. A tisztet, aki *Bergmann* Izraelnek adta ki magát, *Bodnár* István tüzemester jelentette föl. A vizsgálat folyik és nincs kizárva, hogy komoly kémkedésről van szó.

* **Az áruló pipa.** Még a télen történt, hogy a monostori határban levő Tamási pusztá bérlejtő, Meiselsz Sándor földbirtokost a szálláson ismeretlen tettesek meggyilkolták és kirabolták. A rablók annak idején pár száz forintot kívül több értékes holmit, köztük egy szép nagy tajtékpipát is elvittek. A gyanu eleinte Meiselsz cselédségére irányult s ezek közül többet, — köztük Béres András kocsist is — letartóztatták, de később valamennyit szabadon kellett bocsátani. Meiselsz cselédjei azóta széjjel mentek, így került Béres András a meggyilkolt kocsisa Mezőtúrra. A múlt vasárnap vásár volt Mezőtúron. Ez alkalommal Béres is megfordult a vásáron s a mint ott a marhavásártéren ügyelgett, egy lókupecz cigányánál olyan pipát látott, mint a milyen a meggyilkolt gazdájáé volt. Béres rögtön felismerte a pipát s beszédbe elegyedett a cigánnyal, aki mikor Béres a pipára fordította a beszédet, sarkon fordult és távozni akart. Béres azonban megragadta a cigányt, a ki dulakodni kezdett, mire nagy népcsoport támadt körülötte. E közben odaértek a vásáron jelen volt csendőrök is, akik mikor megtudták hogy miről van szó, a két embert bekísérték a község-házhoz. Itt aztán kiderült, hogy a pipa csakugyan Meiselszé volt s Csuri Vincze cigány ezt a pipát a sógorától, Balala Mihálytól kapta, aki négy társával, Bögre Sándor, Kolompár Feri, Csamangó András és Horvát Tamás cigányokkal, a Meiselsz öreg bérésével Suki Ferenczcel együtt követték el a gyilkosságot. A tettesek elfogatása iránt már intézkedett a csendőrség s eddig kettő Balala Mihály és Kolompár Feri már a börtönben ülnek.

Igazságszolgáltatás.

A kik nem tudnak szóhoz jutni.

Négy katonavárosi nő állott tegnap a nagyvárad-i törvényszék mint felebbviteli bíróság előtt. A négy közül hárman és pedig *Herskovits Mórné*, *Weisz Róza* és *Schvarev Ignác* né vádlottak valának, míg a magánvádlói tisztet *Lövinger Róza* töltötte be. Hogy pedig mindannyian a törvény elé kerültek, oka volt, hogy *Lövinger Rózát* alaptalanul keverték bele olyan pletykába, mi a valóságnak nem felelt meg. A járásbíró e miatt fejenként 20 koronát rótt a bűnösökre, kik azonban felebbezték. A törvényszéki tárgyalás során azzal állottak elő, hogy a járásbírósnál nem tudták magukat kibeszélni, a bíró nem hagyta, azért is most szeretnék előterjeszteni a mondokájukat. Mi azonban ez idő szerint sem volt lehetséges, mert mind a négyen egyszerre akarták otthon kiezírkalmazott szónoklatukat előadni, úgy hogy a tárgyalás elnökének derekas munkát okoztak, hogy a négy becsületért harezoló nőt a szavalástól vissza tudja tartani. Daczára a magvas védekezéseknek, a törvényszék helyben hagyta az első bírói ítéletet.

A választások előtt. Országsszerte folyik a korteskedés. A képviselőjelöltek és a választók kapacitálják egymást, mindegyik a maga módja szerint. Mindenesetre azonban a jelölt urak azok, akik jobban izzadnak, mert rájuk nemcsak a szavazók pályáznak, de egy-egy kis alkotmányos költség erejéig eret akarnak rájuk vágni a kortesek, korcsmárosok és zászlógyárosok is. Az utóbbiak már hónapok óta pörölnek egymás közt. Mint újdonságot a zászló és toll mellé, be akarják vinni a harciba az arczképes tollat, érmeiket és kardját, rájuk a jelölt képmásaival. Es azon marakodnak a zászlógyárosok, hogy melyiküknek van joga ezeket a jövedelmezőnek ígérkező érmeiket és arczképes tollakat gyártani és áruba bocsátani. Ma is egy ilyen pört tárgyal a budapesti IV. ker. előjáróság, mint iparhatóság.

Egy zászlógyáros, nem ugyan a maga nevében, de *Schwimmer* Ferencz neve alatt az iparkamrájánál mustra-jogot szerzett az arczképes tollakra s miután e jogot belajstromozták, sorra a többi zászlógyárosok ellen fordult, a kiknél a hatóság kérésére el is kobozta az ilyen arczképes tollakat.

Erre a többi gyárosok nevében dr. farkasházi Fischer Hugó ügyvéd megtámadta a nevezett strohmann mustra-jogát, amelyet megsemmisíteni kért azon az alapon, hogy az arczképes kortestoll nem új dolog, mert más választáskor is használták.

A tárgyaláson, mely *Göreczky* Zsigmond A. előjáró ejött folyt le, kihallgatták tanukép *Morzsányi* Károly képviselőt és *Tarnóczy* Gusztáv volt képviselőt, akinek vallomásából és egyéb bizonyítékokból kitűnt, hogy a jelölt képmásával ellátott toll csakugyan nem új találmány. Ezért az előjáró *Schwimmer* elutasította a többi gyárosok ellen emelt panaszával s megszüntetvén az eljárást, mustra-jogának törlése iránt felterjesztést fog tenni a kereskedelmi miniszterhez.

A bosszu. *Theodoroff* Demeter budapesti sütőmester kibérelt *Spitzer* Lajosnak a Vörösmarty-utczában levő házában egy pékműhelyt. Hanyatlott az üzlete s adós maradt a házbérrel, a háziur pedig kitette a szűrét. *Theodoroff* koldusbotra jutott, mert időközben 3200 koronás kemenczét is építtetett. Romlásán elkeseredve Nagyváradra jött és revolverrel rátámadt az itt lakó háziúrra. A Rhédey-kertben vette üzőbe megrémült áldozatát és futásközben hatszor rálőtt. Három lövés talált és *Spitzer* összeroskadott. A vizsgálatot a nagyvárad-i törvényszék vizsgálóbírója befejezte és az iratokat áttette a törvényszék elnökéhez, mint az esküdtbírószág vezetőjéhez és a vádlott kívánságához képest értesítette dr. Gleichmann Lajos

fővárosi ügyvédet, hogy *Theodoroff* őt bízta meg védelmével. Az érdekes ügyben a jövő hóban ítélnének a nagyvárad-i esküdték.

MULATSAG.

Jótekonyczélú színi előadás.

A középiskolai tanulók egy része holnap este 7 órakor tartja műkedvelői előadását a »Zöldfa« zsalódia dísztermében. Hogy kedélyes estét fognak szerezni a közönségnek az valószínű; *Engel* Valériával fog előadni egy diálogot *Rogoz* Imre, kinek kitűnő játékában többször volt már alkalmunk gyönyörködni. Az estély sikerét nagyban fogja emelni *Fényes* Mártha k. a. hegedű játéka, a ki pompás hegedű-zeneszámot fog előadni és *Kürti* Margit k. a. kellemes éneke. Fáradtságukat bizonyára siker fogja koronázni.

REGÉNY-CSARNOK.

A SANDASZEMÜ.

Irta: Lucien Biart.

Franziából: K — 6.

42.

— Kár, hogy olyan rut, mondá a nép között egy fiatal meszticzeany lábujjhegyre ágaskodva. Kicsoda ez?

— A perlei uradalom udvarnagya.

— Igen, a sandaszemü! kiáltott egy részeg öszvérhajcsár. Éljen a san...

Erős csattanás hallatszott: Nahualt hatalmas ökle megakadályozta, hogy a nép szájára vegye Alvarez kevésbé hízelgő gunynevét.

— Alvareznek hívják, szólt az indián.

— Az áldóját a tenyerednek, megmondhattad volna a nélkül is, hogy engem pofonvágj.

— Akkor már késő lett volna.

— Hát nem akartál megsérteni?

— Csak el akartalak hallgattatni.

— Ha olyan meggondolatlan volnék, mint te, kaphatnál tőlem is egy hasonlót, szólott a hajcsár flegmatikusan.

— Csak rajta, viszonzá Nahualt, védő állást véve föl.

— Felesleges, meglepszem azzal, hogy igazolad magadat.

— Versenybika! versenybika! kiáltá egyszerre száz hang.

Csakugyan egy pompás, hegyesszarvu bika jelent meg a köröndben; először határozatlanul megállva egy helyben, azután körülvágtatott a korlát mellett kijáratot keresve, de futásában megállította egy lándzsás lovag, ki eléje lovagolt. A bika előreszeggett szarvakkal rohant neki, a lovag a támadásban leesett lováról. A bika már le akarta gázolni, de egy másik piqueur eléje állt és magára vonta a figyelmét. Ennek már az első összezapásra eltört a lándzsája, mire elmenekült. Most az állat első ellenfele felé fordult, ki az alatt időt nyerve, ismét lóra ült s a tömeg gunyos kiabálása közben elfutott.

— Bravo! bravo! éljen a bika! kiáltottak a nézők elragadtatva.

A felbőszített állat utólérte a menekültöt, már-már szarvaival érintette mikor a lovag egy kétségbeesett mozdulattal félreugrott s tovább hagyta futni a bikát, mely most a közel álló Ricardo ellen fordult.

Ez oly erővel feszíté lándzsáját a vad elé, hogy az visszatántorodott. Ez azonban csak feleslegázta dühét s többször sikertelenül megújította a támadást. Végre egy erős rohammal sikerült eltörnie a lovag lándzsáját, miközben egyik szarvával felhasította a ló oldalát, mely azonnal összeesett. Ricardo még idejében kiszabadítá lábait a kengyeltől s most kivont törrel indult a bika ellen.

Karját fejmagasságban emelvén, visszintesen tartotta fegyverét. Mindenki elhallgatott. Bizonyos volt, hogy ha a döfés nem lesz halálos, Ricardo veszve van. Segítségére sem mert

senki menni, nehogy meggyorsítsák ezzel a katasztrófát. A bika Ricardonak rohant, ki félre ugrott s hosszú törét markolatig dőfé az állat testébe, mely először térdeire hullott, azután élettelenül terült el a földön.

Ujjongva körülrajongták Ricardot, a közönség kalapokkal s kendőkkel integetett.

— Tiéd lesz a fátyol, öcsém! kiáltott don Estevan örömmel, nem hiszem, hogy valaki jobban csinálja a dolgát és elhalászsa előled. Egyedül a körönd közepén első dőfére megölni a barmot! Istenemre ez oly derék dolog, hogy csak háromszor láttam életemben.

Mialatt a bika testét elvonszolták a színhelyről, don Estevan fölment az emelvényre.

— Te szomorúnak látszol édesem, szólt leányához. Nem csodálkoztál-e unokabátyád tördőfésén?

— Tudod jól, atyám, hogy én nem tudok gyönyörködni az ilyen véres játékokban.

Don Estevan éppen válaszolni akart, hogy méltatlankodását fejezze ki leánya előtt, ezen nemzeti mulatság iránti közönye miatt, mikor újra felhangzott az indiánzenekar fülsértő zenéje. Visszatért társaihoz s így nem láthatá a pirt, a mely Micaela arcát elönté, midőn Fuanleal Miguel lovagolt a körönd közepére.

(Folyt. köv.)

Waldersee hazatérése.

Európa tábornagya, a kinek a kínai expedícióban ép oly dicstelen és hálátlan szerep jutott, mint a milyen az abban részt vett hatalmaknak, egy évi távollét után ma újra Németország földjére lépett. Hamburg városában szállt partra, a melynek lakossága lelkes fogadtatásban részesítette, hogy ezzel is megmutassa, hogy mily nagy eredményeket vár a német kereskedővilág az expedíciótól.

A katonaság, mely az ősz hadvezér üdvözlésére kirendeltetett, a friedrichshofi ravatalra való tekintettel nem fejthette ki teljes pompáját, dob nem pergett, zene nem szólt, a császár is elmaradt, de az első üdvözlés, mely Walderseet német földön köszöntötte, mégis a császáré volt, a ki az elismerő szavak mellé kitüntette a cserfaleveles Pour la maritérendjellel és kinevezte a 9-ik tüzérezred tulajdonosává azzal a ritka kegygyel, hogy annak örökre Waldersee-ezred legyen a neve.

Waldersee augusztus 20-ikán hagyta el Berlint és Rómába is ellátogatván, Nápolyban szállt hajóra, a mely az ősz tábornokot, miut az egyesült hadak főparancsnokát, Kinába vitte. Waldersee szeptember végén vette át a főparancsnokságot és főképp az volt a feladata, hogy rendezett viszonyokat teremtsen a feldult szélső Keleten. Ezt a feladatát teljesítette, mert minden lehető elkövetett, hogy olyan események többé elő ne forduljanak Kinában, a minők tavaly egész Európát megreszkettették.

Erdekes mindenesetre, hogy a német közvélemény egy része korántsem tartja rózsásnak a kínai expedíció eredményét. Jellemző erre nézve a Hamburger Nachrichten cikke, a mely kételkedik abban, hogy a német politika mostani vezetői ki tudják mutatni, hogy csakugyan szükség volt mindarra a vér és vagonáldozatra, a melyet a német nemzet Kinában hozott és hogy a roppant áldozatot igazoltatja teszi Németország érdeke.

Másrészt, mondja a hamburgi újság, nem hisszük, hogy elérték mindazok a célok, a melyeket gróf Bülow a szövetséges kormányokhoz intézett körlevelében a német reakció törekvéseiként jelzett. Mindenesetre még csak ezután fog kitűnni, vajjon a birodalmi alattvalók személy-, vagyon- és cselekvési biztonsága tartósan helyre van-e állítva.

Biztos csak az, hogy sok veszteségünk van emberéletben, köztük nagyérdemű és reményekre jogosító tisztak, a kiknek itthon sokkal több hasznát vehettük volna, arról pedig, hogy a kínaiak még ezer év után is reszketni fognak Németország előtt, bizonyára még beszélni sem lehet. Azt is be kell várni még, vajjon csakugyan javára lesz-e az expedíció Kinával való kereskedelmünknek.

Waldersee jutalma.

A müncheni »Algem. Zig.« jelenti, hogy a német császár Waldersee tábornagnak legközelebb az örökös hercegi rangot fogja adományozni.

Ebből az alkalomból nevezett lap megemlíti, hogy a Hohenlohe-Laungenburg herceg visszalépésével megüresedő elzász-lotharingiai helytartói állásra nem Waldersee, hanem a császár sógora, Adolf schaamburg-lippe herceg van kiszemelve. De kombinációba vették erre az állásra Eulenburg herceg bécsi nagykövét is, a ki tudvalevőleg a császárok egyik legkedveltebb embere.

TÁVIRATOK

A Magyar Nemzet és a gönczi levél.

Budapest, aug. 9. (Saját tud. táv.) A felhivatalos Magyar Nemzet »Gönczi levél« czimen sugalmazott cikket közöl, amelyben többek között ezeket írja: »Széll programja liberális nemcsak felekezeti, hanem gazdasági kérdésekben is és annak fog bizonyulni, ha a gazdasági témák napirendre kerülnek. Egyes képviselők tehetnek akár miféle enuncziációt, de a miniszterelnök programját meg nem változtatja. Ezen programmon belül kell minden hazafias kérdést megoldani, nem pedig külön érdekek egyoldalú fejlesztése által, amivel az országos érdekek károsodnak.«

A cikk mindenütt nagy föltűnést kelt és azt hiszik, hogy Károlyi Sándor gróf kilép a szabadelvű pártból.

Henrik orleansi herceg meghalt.

Budapest, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Henrik orleansi herceg, ki a Dreyfuspör idejében Walsint megölette és e miatt a turini gróffal párbaja is volt, Saingunban (India) meghalt.

Uj képviselőjelölt Trecsénben.

Trecsén, aug. 9. A trecsényi választókerület szabadelvű párti választói tegnap tartott gyűlésükön képviselőjelöltül Ucsnay Ernő trecsényi polgármestert kiáltották ki. A gyűlésről üdvözlő táviratot küldtek Széll Kálmán miniszterelnöknek és Podmaniczky Frigyes pártelnöknek. (M. T. I.)

Gyilkos szabósegéd.

Budapest, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Kovács Imre, 20 éves szabósegéd egy debreczeni vagyonos szabó-mester fia, szerelmes volt Babos Gabriellába, egy jó módu lakatos leányába s meg is kérte a kezét; azonban a leány szülei azt mondták Kovácsnak, hogy várjanak még, hisz még mindketten fiatalok. Kovács ma meglátogatta a Kispesten tartózkodó leányt, Babos Gabriellát s ez mit sem sejtve, Kovács reá lött, azután pedig magára lött. A legény azonnal meghalt, a leány magához térve monda: Ezt nem hittem, nem vártam!

Udvari gyász Angliában.

London, augusztus 9. Frigyes császárnéért három hetű országos gyászt rendeltek el. (M. T. I.)

Gyakorlótéren arczulított önkéntes.

Pozsony, aug. 9. (Saj. tud. táv.) Zuvány község határában gyakorlatozó tüzérezred Hartlinger Richard nevű önkéntese többször leesett a lóról. Pillmann Oszkár ezredes ezért őt megkorholta s megparancsolta neki, hogy üljön vissza a lóra. Az önkéntes a korholást visszasítozta s kijelentette, hogy nem képes ismét lóra ülni. Az ezredes erre arczul ütötte az önkéntest. Az önkéntes párviadalra hívta ki az ezredest, de a hadtestparancsnokság nem engedte meg a párbajt, mivel az önkéntes még csak altiszt. A tiszt becsületbiróság pedig nem akarta engedni az önkéntest tiszt vizsgára, mert az ezredessel elintézetlen ügye van. — A párbaj azonban ma mégis megtörtént. Az önkéntes fején sérülést szenvedett.

Kárterítési pör az O. M. A. V. ellen.

Budapest, augusztus 8. A dél-magyarországi közszénbánya részvénytársaságnak az osztrák-magyar államvasut ellen 6 millió korona kárterítés iránt indított pörére vonatkozólag — mint a Magyar Távirati Iroda írja — az osztrák-magyar államvasut közszénbányának igazgatósága kijelenti, hogy a mehadai bányákban csakugyan konstátáltak a határnak nyolcz méterrel való eltolását. Fejtési munkálatokat azonban azon a területen nem végeztek és soha ott szén nem áknóztak ki. A határt időközben megállapították és rendezték. Eddig kárterítési keresetet nem kézbesítettek az osztrák magyar államvasutársaságnak. Igaz ellenben, hogy a dél-magyarországi közszénbánya részvénytársaság egész közszéntelepét 100.000 koronáért megvételre ajánlotta, de az osztrák magyar államvasut közszénbányái ezt az ajánlatot nem fogadták el.

A Küküllő kiöntött.

Segesvár, augusztus 9. A Nagy-Küküllő folyó a több napi esőzés következtében kiáradt medréből és elöntötte Segesvár alsó részét, a Bajor-utcát. A veszélyben forgó városrész lakói kiköltöztek házaikból és barmaikat szabadon bocsátották. Egy Grauenfels Leó nevű 14 éves fiu beleesett a város főutcáját átszelő Kutya-patakba. A sebesen rohanó ár az épülő félben levő állami hidig sodorta a gyereket, ahol czölöpökbe fogózva segítségért kiáltott. Bozsó Mátyás munkavezető segítségére sietett és még élve mentette ki.

A középamerikai zavarok.

New York, augusztus 9. Az Egyesült Államok kormánya 3 hadihajót küldött a venezuelai partokra. A kolumbiai csapatok eddig akadály nélkül nyomulnak előre a venezuelai területen. Ugy látszik a venezuelai hadsereg még nincs harcra kész állapotban. (M. T. I.)

Gyilkos cigányok.

Budapest, aug. 9. (Saját tud. táv.) Aradról táviratozzák, hogy Gyula-Varsádon a sátoros cigányok egyik társuk, Lakatos Lajos felett valami bajukból kifolyólag törvényt ülték és halálra ítélték. Borzasztó tettüket végre is hajtották. Az országuton botokkal, késekkel és puskákkal megtámadták és megölték. A holttestet azután elrejtették. A csendőrség nyomára jött a bünténynek és a főkompost, Rafael Ferdinándot már el is fogták.

A délafrikai kárvallottak.

London, aug. 9. A Dél-Afrikából kiutasi-
tott idegen alattvalók kártérítési követeléseit
tárgyaló bizottság mai ülésén Sieveking, a né-
met kárvallottak képviselője bejelentette, hogy
a kárvallottak közül sokan szívesen jönnének
Angliába kihallgatás végett, ha az utazás költ-
ségei és az állásuk elvesztésétől való aggodal-
om nem tartaná őket vissza. Az elnök kijel-
entette, hogy minden követelést meg fognak
hallgatni és ha a követelések alaposnak bi-
zonyulnak, a bizottság nagylelkűen fog eljárni.
Az ismételt kárvallottak felvételét s azért nem
hátaltatják a bizonyíték felvételét s azért nem
teljesítheti Sievekingnek azt a kérelmét, hogy
a tárgyalást félre napolják el. Az ülés to-
vábbi folyamán az elnök az amerikai kárval-
lottak képviselőjének kérdésére kijelentette,
hogy a bizottság a bejelentett követelések elő-
zetes megvizsgálása után két hónapra el fogja
halasztani a tárgyalást. Első sorban az osztrák
és magyar kárvallottak követeléseit veszik tár-
gyalás alá. Lusada a bizottság elnapolását in-
ditványozta. Az elnök ezt az indítványt is vizs-
gáltatás alá vette és annak a reményének adott ki-
fejezést, hogy a megbízottak az előzetes vizs-
gálatban részt fognak venni, mert nélkülök a
tárgyalás alá kerülő esetekben nem történhetik
előzetes döntés, minthogy ez esetben nem hall-
gatnának ki tanukat sem a kárvallottak mel-
lett sem ellenök. (M. T. I.)

Krüger nagybeteg.

Budapest, aug. 9. (Saj. tud. táv.)
Rotterdamból jelentik, hogy Krüger álla-
pota rosszabbra fordult. Ma Berlinből
egy híres elmeorvosot hívtak hozzá
távratilag.

Különös törvény.

London, aug. 9. A Times-nek jelentik
Melbour eből: A bevándorlásról szóló törvény-
javaslatnak azt a rendelkezését, a mely sze-
rint minden bevándorlótól megkivánják, hogy
a bevándorlási hivatalnok diktálása után 50
angol szót tudjon leírni, itt nagyon elítélik. Azt
hiszik, hogy ezzel a feltétellel sok tiszteletre-
méltó német és francia elemet fogak vissza-
tartani a bevándorlástól. (M. T. I.)

KOZGAZDASAG.

A mész mint termésfokozó. Köztudo-
másu dolog, hogy a mész óriási mérvben fo-
kozza a terméseket. Az is köztudomásu azon-
ban, hogy a talajt zsarolja, s hatását nagyon
jellemzi az a példabeszéd, melyet nemes gazda-
társaink már ezelőtt 40—50 évvel ősmertek, s
mely így hangzik: a mésztrágya gazdaggá teszi
az atyákat, de koldussá a fiukat, — mert a
mésznek rendszeres alkalmazásával egy néhány
éven át fokozódtak a termések, ezután azonban
daczára az egyforma művelésnek és trágyázás-
nak, folyton alább szállottak. Az apa bő ter-
méseket aratott, fiára azonban kizsartott talajt
hagyott hátra.

Nagyatyáink idejében ezen közmondás jo-
gosult volt, mert akkor nem ismertük még
azon eszközöket, melyek a talaj kimerülését
megakadályozzák, nem tudtak semmit a nélkül-
özhetetlen növényi tápláló anyagokról s azt
hitték, hogy a növény saját magában életereje
folytán készíti a termést.

Csak később derült ki, hogy bizonyos anya-
gok, foszforsav, káli, mész stb. melyekből a ta-
lajok gyakran csak kevés készlete van, a nö-
vények által felvételnek és feldolgoztatnak, hogy
tehát ezek a növényi tápláló anyagai s ezek je-
lenlétére okvetlenül szükség van, hogy azok jó
termést adhassanak, világos tehát, hogy mind-
azon tápláló anyagokat, melyeket a mész be-
hatása alatt a növények fokozottabb mérvben
vesznek fel, vissza kell pótolni teljes mérték-
ben s ez esetben a mész nem zsarolja ki a
földet, hanem óriási mérvben fokozza a ter-
méseket.

Ezen pótlás a trágyázás által történik s
magától érthető, hogy minél nagyobbak a ter-
mések, annál nagyobbak kell lenni a pótlás-
nak is. Ha tehát mélyebb művelés, alagsóve-
zés, meszezés stb.-vel a terméseket fokozzuk,
akkor következképpen a trágyával is bőveb-
ben kell bánni, s miután az istállótrágya a
legtöbb esetben nem elegendő, nem szabad
sajnálani a műtrágyafélékért adandó költ-
ségeit.

Azt kérdezheti azonban valaki, hogy ha
én az istállótrágyán kívül szuperfoszfátot, chilis-
aléitromot stb. használok, mire akkor még me-
szeszní is?

A meszezésnek hatása abban nyilvánul, hogy
a trágya gyorsabban és biztosabban hat, ha a
talaj meszezve van, akkor trágya alakban a
talajon elszórt pénz nemcsak rövidebb idő
alatt, de magasabb kamattal térül meg. Bizo-
nyítja ezt a tudományos vizsgálódáson kívül a
már idézett régi példabeszéd is, mely a me-
szeszés esetén gazdag apákról beszél, a mi azt
bizonyítja, hogy a meszezés által a régebbi
trágyák maradványai a növények által
felvehetőkké s így kamatozókká tétetnek.
Az azonban, aki meszezés által nagyobb
jövedelemre tesz szert, köteles a trágyában
visszapótolni azt a mit a talajból elvett. A
mésznek különben egyéb jó tulajdonsága is
van. A talajban levő savakat eltompítja, az
agyagot könnyen megmunkálhatóvá teszi, azt
elmálasztja, elpusztít számos növényi ellensé-
get, rendkívül elősegíti a pillangós virágú nö-
vények, különösen pedig a lóherefélék fej-
lődését.

Mésztrágyázásra leginkább az égetett me-
szet és a czukorgyári mésziszapot használják.

Az égetett mész különösen nehéz agyag
vagy vályogtalajon tesz jó szolgálatot, lehető-
leg kora tavasszal vagy ősszel kell alkál-
mazni: rétekre karácsony után ne hintsünk.
Ha nem finom por alakjában szereztetik be,
előbb megoldandó, legegyszerűbben úgy, hogy
a darabos meszet fűzfa kosarakba téve egy
vízzel telt kádba mártjuk és abban addig
hagyjuk, míg a légbuborékok felszállása meg-
szűnik, mire a kosarat kiemelve kiürítjük s
ez erős felmelegedés közben finom porrá om-
lik szét és könnyen szétoszórható. Ha az így
nyert lisztet nem hordhatnók azonnal a föld-
ekre nagy halmokba összerakjuk s lányi
vastagságon földdel betakarjuk. Egy kat. holdra
általában 10 m/m. adunk, de igen kötött ta-
lajra 20 m/m. is adhatunk. A czukorgyári
mésziszap csak 20% meszet tartalmaz, azért
ebből körülbelül 50 m/m. veendő. Több me-
szet semmiesetre se vásároljunk, mint a meny-
nyit egy év alatt felhasználunk.

Csak száraz szélmentes időben szabad ki-
szórni és azonnal vagy elboronálni, vagy seké-
lyen alá szántani. Nedves talajra nedves idő-
ben ne szórjunk meszet, mert ilyenkor a ta-
lajjal nem keveredik jól össze. Ha a kiszórást
géppel végezzük, akkor a meszet előbb meg-
rostálhatjuk.

A chilisaléitromot fel nem tárt csontliszt-
tet, hus és szarulisztet halguanot minden aka-

dály nélkül, keverhetjük a mészpórral. A szu-
perfoszfátot kénsvavas ammott, ammoniák szu-
perfoszfátot, peruquanót feltárt csontlisztet
nem szabad a mésszel összekeverten kiszórni,
ezeket külön kell kihinteni s külön beborítani
vagy alá szántani.

A mész igen jól alkalmazható kapás nö-
vények és takarmány félék alá, őszi gabona
és repce alá azonban nem való. Ha a me-
szeszt úgy végezzük, mint azt fentebb leír-
tuk, akkor az a talajban 4—6 évig kitart s
ha e mellett a talajt kellő mennyiségű is-
tálló és műtrágyákkal elláttuk, úgy óriási ter-
méseket fogunk arathatni.

Reich Jenő és Társa

Tőzsde jelentése.

— A Tiszántúli eredeti távirata. —

Határidők.

	Budapest, aug. 9.
Buza októberre	— — — — — 0. —
Buza áprilisra	— — — — — — —
Tengeri	— — — — — 0. —
Rozs okt.	— — — — — 0. —
Zab ápr.	— — — — — 0. —
Káposzta, repce, aug.	— — — — — — —

Értéktőzések.

	Budapest, aug. 9.
Osztrák hitel	— — — — — — —
Magyar hitel	— — — — — — —
Allamvasut	— — — — — — —
Rimamurányi	— — — — — — —
Magyar pénzügy	— — — — — — —
Salgótarján	— — — — — — —
Wagon-kölcsön	— — — — — — —

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1901. aug. 9-én.

Magyar aranyjárdék 4%	— — — — — 118.45
Magyar koronajárdék	— — — — — 93.20
Magyar vasuti kölcsön aranyban 4 1/2%	— — — — — 121.50
Magyar vasuti kölcsön ezüstben 2 1/2%	— — — — — 100.60
Magyar keleti vasuti államkötvény 1876-ból	— — — — — 118.50
Magyar földterhermentesítési kötvény 4%	— — — — — 92.50
Italmérési jog megváltási kötvény	— — — — — 100. —
Horvath-szlavónföldterhermentesítési kötvény	— — — — — 93.50
Magyar nyerevény-sorsjegy-kölcsön	— — — — — 173. —
Tiszszabályozás szept. sorsjegyek kölcsön	— — — — — 143.50
Osztrák járadék papirban	— — — — — 98.75
Osztrák járadék ezüstben	— — — — — 98.65
Osztrák járadék aranyban	— — — — — 118. —
Osztrák korona járadék	— — — — — 95.75
Osztrák államsorsjegyek	— — — — — 139.50
Osztrák magyar bank részvény	— — — — — 16.75
Magyar hitelbank részvény	— — — — — 642.50
Osztrák hitelintézet részvény	— — — — — 633.50
Párisi vista	— — — — — 95.05
20 frankos arany (Napoleon d'or)	— — — — — 19.05
Németbirodalmi marka	— — — — — 117.12
London vista	— — — — — 239.60
20 márkás arany	— — — — — 23.46

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Van szerencsénk a n. érdemű közönség szíves tudomására adni, hogy
az alant jegyzett cikkek árait mélyen leszállítottuk és

teljesen kiárusítjuk

u. m. Színes selyem kelmék, nyári női ruha szövetek, mosó zefir, batiszt, angol
vászon és fehér batisztok.

Szövött áru kesztyűk, gyermek- és fiu tricó ing, nadrág, netz ingek.
Tennis flanel és satin ingek, övek, sapkák és egyéb
idény ezikeket.

Az összes raktáron levő napernyőket, blousokat
és női fűzőket

minden elfogadható árban eladjuk.

Tisztelettel

Kunz József és társa cég,

Nagyvárad, Szt. László-tér.

A „TISZÁNTUL“

pártoktól és érdekköröktől független politikai napilap.
Az Alföld legolvasottabb lapja s Nagyváradon, Bihar- és a szomszéd megyékben rendkívül nagy elterjedésnek örvend.

Előfizetési ára:

Nagyváradon negyedévre . . . 5 korona
Vidéken . . . 6

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a lat. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára egyházhatósággal jóváhagyott következő nyomtatványok:

Kereszteltek }
Bérmáltak } anyakönyve, diósgyőri
Egybekeltek } papíron.
Meholtak }
Megtértek }
Eltértek }

Bevétel }
Kiadás } templomszámadáshoz.

Alapítványok törzskönyve.
Anyakönyvek betűrendes mutatója.
Jegyesek naplója.

Kereszteltek }
Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.
Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.
Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

Esperesi látogatás jegyzőkönyve.
Esperesi gyűlés jegyzőkönyve.
Jelentés alapítványokról.
Évi jelentés iskolákról.
Templomi leltár.
Catalogus librorum.
Családi értesítő.
Elbocsátó levél.
Keresztelési jegy.
Keresztelési Emlék.
Esketési jegy.
Iktató könyv.
Kézbesítő könyv, kötve.
Imádság a szt. mise után (kemény papíron).

Kiadóhivatalunknál megrendelhetők
a Szent Vincze intézet kiadásában megjelent b. e. NOGÁLL JÁNOS szerkesztette hitbuzgalmi munkák:

Krisztus követése. 80 fillér, 8, 12, 16 korona.

Ligouri Szent Alfonz Vezérkönyve. 3 korona.

Boldogasszony követése. 2 korona 40 fillér.

B. Skupuli Lőrincz Lelki Harcza. 2 korona.

Szeráf Hangok Szent Teréziától. 2 korona 40 fillér.

Keresztény Vezérczikkek. 2 korona.

Az Urangyala, füzve 2 kor.

Liliomszálak, füzve 3 kor.

Csarnok, 3 korona.

Szent Halmok, 3 korona.

Eredeti bolti áron kaphatók a PÜSTET-féle liturgikus könyvek:

Brevitrium, Missale, Pontificale Rituale etc.

Szent László nyomda részvénytársaság

elvállal és készít:

izléses kivitelben

mindennemű

nyomdai munkákat

jutányos árak mellett.

Névjegyekben, eljegyzési s esketési jelentésekben folyton a legujabb.

Vidéki rendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Nyomdai műintézetünkben
a legnagyobb körültekintéssel készítettnek:

Hirnapok, folyóiratok, könyvek,
füzetek, röpiratok,
körlevelek, falragaszok,
hirdetmények,
részvények, árjegyzékek,
jegyzőkönyvek,
pénz- és hitelintézeti nyomtatványok,
étlapok,
meghívók, színlapok,
egyházi és mindennemű világi
nyomtatványok,
névjegyek, tánczrendek,
palaczkfeliratok, sorsjegyek,
gyászjelentések,
levélpapírok és borítékok,
valamint más itt elő nem sorolt
nyomtatványok.

Kiadóhivatalunkban megrendelhetők

a gör. szert. kath. lelkeszi hivatalok számára főhatósággal jóváhagyott következő román nyelvű egyházi nyomtatványok:

1. Informatio papi özvegyekről s árvákról.

2. Megtértek jegyzéke.

3. Hitehagyottak jegyzéke.

4. Elvált házasságok jegyzéke.

5. Szerződés szerinti vagy házasságok jegyzéke.

6. Vegyes házasságok jegyzéke.

7. Jelentés a kántor-tanító magaviseletéről.

8. Kimutatás a plebánia állapotáról.

9. Kereszteltek } anyakönyve, diósgyőri

10. Egybekeltek } papíron.

11. Meholtak }

12. Bevételi } számadás-ívek.

13. Kiadási }

14. Adósok jegyzéke.

15. Kereszteltek }

16. Egybekeltek } anyakönyvi kivonata.

17. Meholtak }

18. Esperesi látogatás jegyzőkönyve.

19. Iskolai jelentés.

20. Jelentés a templompénztár számadásairól.

21. Kereszteltek }

22. Egybekeltek } anyakönyvi másolata.

23. Meholtak }

Anyakönyvek félbörbe kötve vászontáblával 50 iv 9 korona, 100 iv 15 korona.

Hivatalos levélboríték, levélpapírok, névjegyek, meghívók, körlevelek s más nyomdai szakba vágó munkákat gyorsan és jutányos áron készítünk.

KÖNYVNYOMDA.

Tömöntöde.

Disz és műkönyvkötészet.

Vonalzó intézet.

Ruggyanta bélyegző
gyártás.